

به نام پروردگار مهربان

راهنمای گام به گام دروس

© Dars Pack

درس پیک

پایهٔ دهم

ویرایش جدید

مطابق با آخرین
تغییرات کتاب درسی

مهروماه

سرشناسه: گروه مؤلفان مهروماه/ عنوان و نام پدیدآور: راهنمای
گام‌به‌گام دروس دهم، درس یک، رشته انسانی / مشخصات نشر:
تهران: مهروماه نو، ۱۳۹۶- مشخصات ظاهری: ج: مصور(رنگی)،
جدول (رنگی)، نمودار (رنگی) / شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۷-۲۹۴-۴
/ وضعیت فهرست‌نویسی: فیبای مختصر / یادداشت:
فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir>
قابل دسترسی است / شماره
کتابشناسی ملی: F۷۲۴۴۴

راهنمای گام‌به‌گام دروس
© Bars Pack
درس یک
پایه دهم
انسانی

ناشر	انتشارات مهروماه نو
مؤلف	گروه مؤلفان مهروماه
مدیر پروژه	ابراهیم دانشمند
مسئول ویراستاری	ساعده نمازی
مدیر تولید	سمیرا سیاوشی
ویراستار	گروه ویراستاران مهروماه
نوبت چاپ	چهارم، ۱۴۰۰
شمارگان	۲۰۰۰ نسخه
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۱۷-۲۹۴-۴
قیمت	۱۶۹۰۰۰ تومان
مدیر هنری	محسن فرهادی
طراح گرافیک	تایماز کاویانی
تصویرگر جلد	رضا عباسی مقدم
مدیر فنی	میلاد صفایی
صفحه‌آرا	بهناز آب‌خرابات، مرجان سپهریان، پریسا حسینی
تصویرگر	سمیرا مختاری، رضا عباسی مقدم
رسم تصاویر	مریم صابری برون، نوشین علوی پویا، شایان شفیعی
حروف‌چین	سمیه فرید، علی‌اصغر دارستانی، مهدی افراشته

مهروماه

- نشانی: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین،
کوچه مینا، پلاک ۳۷
- دفتر مرکزی: ۰۲۱-۶۶۴۰۸۴۰۰
- واحد فروش: ۰۲۱-۶۶۴۰۸۴۰۳
- روابط عمومی: ۰۲۱-۶۶۹۶۸۵۸۹
- فروش اینترنتی و تلفنی: ۰۲۱-۶۶۴۷۹۳۱۱
- پیامک: ۲۰۰۰۸۴۸۴
- وب سایت: www.mehromah.ir

© کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به انتشارات
مهروماه‌نو می‌باشد. هرگونه برداشت از مطالب این کتاب
بدون مجوز کتبی از ناشر، ممنوع بوده و پیگرد قانونی دارد.

مقدمه ناشر

- درس پک یک مدرسه همراه است که کلیه دروس را در یک پک با ویژگی‌های زیر در اختیار شما دانش‌آموزان عزیز قرار می‌دهد:
 - ۱ **ایستگاه آموزش:** آموزش مفاهیم و نکات درسی به صورت جامع، مختصر و نموداری، همراه با تأکیدهای لازم و تذکرات مفید و کاربردی برای هر درس.
 - ۲ **پاسخ:** ارائه پاسخ‌های دقیق و کامل به همه پرسش‌ها، فعالیت‌ها، تمرین‌ها و... هر یک از دروس به ترتیب کتاب درسی.
 - ۳ **ایستگاه سنجش:** ارائه نمونه سؤال، منطبق بر مفاهیم کتاب درسی و فضای آموزشی به همراه پاسخ آن برای هر فصل، درس یا گفتار و... جهت سنجش آموخته‌های شما دانش‌آموزان عزیز.
 - ۴ **نمونه آزمون:** ارائه دو نمونه آزمون کامل در هر درس منطبق با بارم‌بندی آموزش و پرورش برای نوبت اول و نوبت پایانی همراه با پاسخ تشریحی و جامع.
- ضمناً دو ویژگی اختصاصی این مجموعه عبارت‌اند از:
 - ۱ **رنگی بودن کتاب:** این ویژگی با ایجاد تنوع مناسب در فضای مطالعه مانع بروز یکنواختی و خستگی می‌شود و به مطالعه شما انسجام و سرعت می‌بخشد.
 - ۲ **تطابق با فرمت کتاب‌های درسی:** مطابقت فرمت فعالیت‌ها، پرسش‌ها و... هر درس که موجب انس بیشتر شما با کتاب درسی شده و بیگانگی با کتاب درسی را از بین خواهد برد.

مؤلفان

فارسی (۱)	اصغر معاذی، داریوش گودرزی
نگارش (۱)	اصغر معاذی، داریوش گودرزی
علوم و فنون ادبی (۱)	اصغر معاذی، داریوش گودرزی، آیدا پارس‌پور
کارگاه کارآفرینی و تولید	علیرضا شجاعی
تاریخ (۱)	محبوبه ساکی
منطق	محسن احمدپور
انگلیسی (۱)	بهرز سحابی
عربی، زبان قرآن (۱)	علی رمضانپور
دین و زندگی (۱)	عباس بحیرایی
ریاضی و آمار (۱)	حمید رحیمی، عباس علی‌مرادپور
آمادگی دفاعی	امیر واحدی
جغرافیای ایران	فرناز نصیری
جامعه‌شناسی (۱)	ابراهیم دانشمند
اقتصاد	ابراهیم دانشمند، امیر محمدیگی

گروه ویراستاران: مرجان نژادایران، فریده کاشفی، ناهید یعقوبی، سیده پروین حیات‌الغیب، سحر سلیمان‌زاده اعظم علی‌آبادی، کبری ملکی، فاطمه رضایی، سحر کبریتی، سیده‌زهرا سیدقاسم

فهرست

۱۶۱	درس پنجم: هماهنگی پاره‌های کلام
۱۶۵	درس ششم: سجع و انواع آن
۱۷۰	درس هفتم: سبک و سبک‌شناسی (سبک خراسانی)
۱۷۴	درس هشتم: وزن شعر فارسی
۱۷۸	درس نهم: موازنه و ترصیع
۱۸۳	درس دهم: زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم
۱۸۷	درس یازدهم: قافیه
۱۹۳	درس دوازدهم: جناس و انواع آن
۲۰۰	نمونه آزمون نوبت اول
۲۰۳	نمونه آزمون پایانی

کارگاه کارآفرینی و تولید

۲۰۸	بخش ۱: تیم‌سازی
۲۱۰	بخش ۲: کار تیمی موفق
۲۱۱	بخش ۳: تقویت کار تیمی
۲۱۳	بخش ۴: حل مسئله
۲۱۵	بخش ۵: هدف‌گذاری و تصمیم‌گیری
۲۱۷	بخش ۶: خودشناسی
۲۲۰	بخش ۷: طراحی مسیر شغلی (قسمت یکم)
۲۲۱	بخش ۸: طراحی مسیر شغلی (قسمت دوم)
۲۲۳	بخش ۹: طراحی مسیر شغلی (قسمت سوم)
۲۲۴	بخش ۱۰: تفکر
۲۲۶	بخش ۱۱: تفکر خلاق (واگرا)
۲۲۹	بخش ۱۲: توسعه خلاقیت فردی
۲۳۱	بخش ۱۳: توسعه خلاقیت تیمی
۲۳۲	بخش ۱۴: تشخیص فرصت، ایده‌پردازی و ...
۲۳۵	بخش ۱۵: ایده‌یابی، ساختن ایده و الگوبرداری و ...
۲۳۷	بخش ۱۶: نوآوری و تریز
۲۳۸	بخش ۱۷: سنجش کارآفرینی
۲۴۰	بخش ۱۸: تعیین نوع کسب‌وکار
۲۴۱	بخش ۱۹: مدل کسب‌وکار (قسمت یکم)
۲۴۳	بخش ۲۰: مدل کسب‌وکار (قسمت دوم)
۲۴۵	بخش ۲۱: مدل کسب‌وکار (قسمت سوم)
۲۴۶	بخش ۲۲: مدل کسب‌وکار (قسمت چهارم)
۲۴۷	بخش ۲۳: مدل کسب‌وکار (قسمت پنجم)
۲۴۸	بخش ۲۴: مدل کسب‌وکار (قسمت ششم)
۲۴۹	بخش ۲۵: مدل کسب‌وکار (قسمت هفتم)
۲۴۹	بخش ۲۶: مدل کسب‌وکار (قسمت هشتم)
۲۵۰	بخش ۲۷: مدل کسب‌وکار (قسمت نهم)

فارسی (۱)

۸	ستایش: به نام کردگار
۱۰	درس یکم: چشمه
۱۶	درس دوم: از آموختن، ننگ مدار
۲۲	درس سوم: پاسداری از حقیقت
۲۷	درس پنجم: بیداد ظالمان
۳۴	درس ششم: مهر و وفا
۳۸	درس هفتم: جمال و کمال
۴۵	درس هشتم: سفر به بصره
۵۱	درس نهم: کلاس نقاشی
۵۷	درس دهم: دریا دلان صف‌شکن
۶۱	درس یازدهم: خاک آزادگان
۶۷	درس دوازدهم: رستم و اشکبوس
۷۵	درس سیزدهم: گردآفرید
۸۶	درس چهاردهم: طوطی و بقال
۹۲	درس شانزدهم: خسرو
۹۹	درس هفدهم: سپیده‌دم
۱۰۴	درس هجدهم: عظمت نگاه
۱۰۸	نیایش: الهی
۱۱۰	نمونه آزمون نوبت اول
۱۱۳	نمونه آزمون پایانی

نگارش (۱)

۱۱۶	درس اول: پرورش موضوع
۱۱۹	درس دوم: عینک نوشتن
۱۲۲	درس سوم: نوشته‌های عینی
۱۲۵	درس چهارم: نوشته‌های گزارش‌گونه
۱۲۸	درس پنجم: نوشته ذهنی (۱): جان‌نشین‌سازی
۱۳۱	درس ششم: نوشته ذهنی (۲): سنجش و مقایسه
۱۳۴	درس هفتم: نوشته ذهنی (۳): ناسازی معنایی
۱۳۶	درس هشتم: نوشته‌های داستان‌گونه
۱۳۹	نمونه آزمون نوبت اول
۱۴۱	نمونه آزمون پایانی

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۴۴	درس یکم: مبانی تحلیل متن
۱۴۹	درس دوم: سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی
۱۵۲	درس سوم: واج‌آرایی، واژه‌آرایی
۱۵۷	درس چهارم: تاریخ ادبیات پیش از اسلام و ...

انگلیسی (۱)

۳۸۱	درس اول: Saving Nature
۴۱۲	درس دوم: Wonders of Creation
۴۴۴	درس سوم: The Value of Knowledge
۴۷۴	درس چهارم: Traveling the World
۵۰۷	نمونه آزمون نوبت اول
۵۱۰	نمونه آزمون پایانی

عربی، زبان قرآن (۱)

۵۱۶	الدَّرْسُ الْأَوَّلُ: ذَاكَ هُوَ اللَّهُ
۵۲۴	الدَّرْسُ الثَّانِي: إِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ
۵۳۴	الدَّرْسُ الثَّلَاثُ: مَطَرُ السَّمَاءِ
۵۴۳	الدَّرْسُ الرَّابِعُ: التَّعَايُشُ السَّلْمِيُّ
۵۵۲	الدَّرْسُ الْخَامِسُ: هَذَا خَلْقُ اللَّهِ
۵۶۲	الدَّرْسُ السَّادِسُ: الْمَعَالِمُ الْخَلَابَةُ
۵۷۱	الدَّرْسُ السَّابِعُ: صِنَاعَةُ النَّفِثِ
۵۸۰	الدَّرْسُ الثَّامِنُ: يَا مَنْ فِي الْبِحَارِ عَجَائِبُهُ
۵۹۱	نمونه آزمون نوبت اول
۵۹۴	نمونه آزمون پایانی

دین و زندگی (۱)

۵۹۸	درس اول: هدف زندگی
۶۰۳	درس دوم: پر پرواز
۶۰۶	درس سوم: خود حقیقی
۶۰۸	درس چهارم: پنجره‌ای به روشنایی
۶۱۲	درس پنجم: آینده روشن
۶۱۶	درس ششم: منزلگاه بعد
۶۱۹	درس هفتم: واقعه بزرگ
۶۲۲	درس هشتم: فرجام کار
۶۲۷	درس نهم: آهنگ سفر
۶۳۲	درس دهم: اعتماد بر او
۶۳۵	درس یازدهم: دوستی با خدا
۶۴۰	درس دوازدهم: یاری از نماز و روزه
۶۴۵	درس سیزدهم: فضیلت آراستگی
۶۴۸	درس چهاردهم: زیبایی پوشیدگی
۶۵۲	نمونه آزمون نوبت اول
۶۵۴	نمونه آزمون پایانی

۲۵۰	بخش ۲۸: طرح کسب‌وکار
۲۵۲	بخش ۲۹: نگارش طرح (قسمت اول)
۲۵۵	بخش ۳۰: نگارش طرح (قسمت دوم)
۲۵۷	بخش ۳۱: نگارش طرح (قسمت سوم)
۲۵۸	بخش ۳۲: نگارش طرح (قسمت چهارم)
۲۶۰	نمونه آزمون نوبت اول
۲۶۳	نمونه آزمون پایانی

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

۲۶۶	درس ۱: تاریخ و تاریخ‌نگاری
۲۷۰	درس ۲: تاریخ، زمان و مکان
۲۷۴	درس ۳: باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی
۲۷۷	درس ۴: پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر
۲۸۱	درس ۵: هند و چین
۲۸۴	درس ۶: یونان و روم
۲۸۹	درس ۷: مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور
۲۹۲	درس ۸: سپیده‌دم تمدن ایرانی
۲۹۶	درس ۹: ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان
۲۹۹	درس ۱۰: اشکانیان و ساسانیان
۳۰۴	درس ۱۱: آیین‌های کشاورزی
۳۰۹	درس ۱۲: جامعه و خانواده
۳۱۴	درس ۱۳: اقتصاد و معیشت
۳۱۸	درس ۱۴: دین و اعتقادات
۳۲۱	درس ۱۵: زبان، علم و آموزش
۳۲۵	درس ۱۶: هنر و معماری
۳۲۹	نمونه آزمون نوبت اول
۳۳۲	نمونه آزمون پایانی

منطق

۳۳۶	درس نخست: منطق، ترازوی اندیشه
۳۳۹	درس دوم: لفظ و معنا
۳۴۲	درس سوم: مفهوم و مصداق
۳۴۶	درس چهارم: اقسام و شرایط تعریف
۳۴۹	درس پنجم: اقسام استدلال استقرایی
۳۵۴	درس ششم: قضیه حملی
۳۵۷	درس هفتم: احکام و قضایا
۳۶۱	درس هشتم: قیاس اقترانی
۳۶۷	درس نهم: قضیه شرطی و قیاس استثنایی
۳۷۲	درس دهم: سنجشگری در تفکر
۳۷۵	نمونه آزمون نوبت اول
۳۷۷	نمونه آزمون پایانی

جامعه‌شناسی (۱)

۸۴۸	درس ۱: کنش‌های ما
۸۵۱	درس ۲: پدیده‌های اجتماعی
۸۵۴	درس ۳: جهان اجتماعی
۸۵۷	درس ۴: اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی
۸۶۰	درس ۵: جهان‌های اجتماعی
۸۶۳	درس ۶: پیامدهای جهان اجتماعی
۸۶۷	درس ۷: ارزیابی جهان‌های اجتماعی
۸۷۲	درس ۸: هویت
۸۷۷	درس ۹: بازتولید هویت اجتماعی
۸۸۰	درس ۱۰: تغییرات هویت اجتماعی
۸۸۳	درس ۱۱: تحولات هویتی جهان اجتماعی (علل درونی)
۸۸۶	درس ۱۲: تحولات هویتی جهان اجتماعی (علل بیرونی)
۸۸۹	درس ۱۳: هویت ایرانی (۱)
۸۹۲	درس ۱۵: هویت ایرانی (۳)
۸۹۶	درس ۱۶: هویت ایرانی (۴)
۹۰۰	نمونه آزمون نوبت اول
۹۰۲	نمونه آزمون پایانی

اقتصاد

۹۰۶	درس اول: کسب و کار و کارآفرینی
۹۰۹	درس دوم: انتخاب نوع کسب و کار
۹۱۲	درس سوم: اصول انتخاب درست
۹۱۵	درس چهارم: مرز امکانات تولید
۹۱۹	درس پنجم: بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟
۹۲۲	درس ششم: نقش دولت در اقتصاد چیست؟
۹۲۶	درس هفتم: تجارت بین‌الملل
۹۲۹	درس هشتم: رکود، بیکاری و فقر
۹۳۳	درس نهم: تورم و کاهش قدرت خرید
۹۳۶	درس دهم: مقاومت‌سازی اقتصاد
۹۴۱	درس یازدهم: رشد و پیشرفت اقتصادی
۹۴۶	درس دوازدهم: بودجه‌بندی
۹۴۹	درس سیزدهم: تصمیم‌گیری در مخارج
۹۵۲	درس چهاردهم: پس‌انداز و سرمایه‌گذاری
۹۵۶	نمونه آزمون نوبت اول
۹۵۸	نمونه آزمون پایانی

ریاضی و آمار (۱)

۶۵۶	فصل ۱: معادله درجه دوم
۶۷۶	فصل ۲: تابع
۷۰۳	فصل ۳: کار با داده‌های آماری
۷۲۰	فصل ۴: نمایش داده‌ها
۷۳۶	نمونه آزمون نوبت اول
۷۳۹	نمونه آزمون پایانی

آمادگی دفاعی

۷۴۳	درس اول: امنیت پایدار
۷۴۶	درس دوم: اقتدار دفاعی
۷۴۸	درس سوم: انقلاب اسلامی
۷۴۹	درس چهارم: آشنایی با بسیج
۷۵۱	درس پنجم: علوم و معارف دفاع مقدس
۷۵۵	درس ششم: الگوها و اسوه‌های پایداری و مقاومت
۷۵۶	درس هفتم: آشنایی با نیروهای مسلح و خدمت مقدس سربازی
۷۵۹	درس هشتم: من یک رزم آورم
۷۷۰	درس نهم: شناخت و مقابله با جنگ نرم
۷۷۲	درس دهم: پدافند غیر عامل
۷۷۵	درس یازدهم: ایمنی و پیشگیری
۷۸۰	درس دوازدهم: امداد و نجات
۷۸۵	نمونه آزمون نوبت اول
۷۸۶	نمونه آزمون پایانی

جغرافیای ایران

۷۸۹	درس ۱: جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر
۷۹۲	درس ۲: روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا
۷۹۵	درس ۳: موقعیت جغرافیایی ایران
۷۹۹	درس ۴: ناهمواری‌های ایران
۸۰۶	درس ۵: آب و هوای ایران
۸۱۴	درس ۶: منابع آب ایران
۸۲۰	درس ۷: ویژگی‌های جمعیت ایران
۸۲۷	درس ۸: تقسیمات کشوری ایران
۸۳۰	درس ۹: سکونتگاه‌های ایران
۸۳۷	درس ۱۰: توان‌های اقتصادی ایران
۸۴۴	نمونه آزمون نوبت اول
۸۴۶	نمونه آزمون پایانی

فارسی

قلمرو زبانی
قلمرو ادبی
قلمرو فکری
گنج حکمت
شعرخوانی
روانخوانی
درک و دریافت

به نام کردگار

ستایش

ایستگاه آموزش

پیشگفتار یا آغاز کتاب

- دییاجه (سرآغاز): آنچه در آغاز کتاب یا کلام برای تفهیم موضوع، نوشته یا بیان می‌شود.
- تحمیدیه: در لغت به معنای حمد و ستایش و گفتن «الحمد لله» است و در اصطلاح ادبی، سخنی به شعر یا نثر در ستایش خداست.
- خطبه: کلامی در ستایش و نعت پیامبر (ص) و موعظه خلق است.
- نعت و منقبت: ذکر نام و ادای احترام به پیامبر و بزرگان دین در آغاز کتاب یا کلام است.

عطار نیشابوری

- قرن: ششم و هفتم
- آثار: تذکرة الاولیا (نثر)، منطق الطیر (مثنوی)، الهی نامه (مثنوی)، مختارنامه (رباعی)
- سبک: عراقی
- محتوا و مضمون آثار: عرفانی

● معنی واژه‌ها و اصطلاحات

تحسین کسی گفته می‌شود. خوشا، آفرین
عجایب: شگفتی‌ها، بدایع (جمع مکسر عجیب)
فروغ: نور، روشنایی
فضل: لطف، توجه، رحمت، احسان
کام: دهان
کردگار: خدا، آفریننده
کفی خاک: یک مشت خاک
نظر: عنایت، توجه
وصف: شرح، بیان
هفت افلاک: هفت آسمان
یقین: بی شک، بی گمان

آدم: انسان (مجازاً)، حضرت آدم (ع)
پدیدار: آشکار، پیدا، هویدا
پرده برداشتن: آشکار کردن، پدیدار ساختن
پیدا کرد: آفرید، خلق کرد
حقیقت: به حق، حقاً
خلاق: آفریننده (صفت مبالغه)
رحمت: لطف، مهربانی، عفو
رخسار: صورت، چهره
رزاق: روزی دهنده، روزی رسان
رنگ: مجازاً به معنی زیبایی است.
زهی: هنگام اظهار خشنودی یا شگفتی از چیزی یا تشویق و

● معنی بیت‌ها و تحلیل آرایه‌های ادبی

۱. به نام کردگار هفت افلاک که پیدا کرد آدم از کفی خاک

معنی: به نام خداوندی که مالک آسمان‌هاست و انسان را از مُشتی خاک پدید آورد.

آرایه: تلمیح (طبقات هفتگانه آسمان، آفرینش انسان از خاک) / مجاز (خاک مجاز از انسان)

۲. الهی، فضل خود را یار ما کن ز رحمت، یک نظر در کار ما کن

معنی: خدایا، نیکی و بخشش خود را با ما همراه کن و از روی مهربانی و بخشش به ما توجه کن.

آرایه: کنایه (نظر در کار کردن کنایه از توجه و عنایت) / جناس ناهمسان (یار، کار)